

Nyheter på vaccinflfronten

Anna Hlebowicz

Vaccinsamordnare, Biträdande
smittskyddsläkare

Covid-19-vaccinationer våren 2024

- Folkhälsomyndighetens rekommendation om en vårdos från och med 1 mars omfattar:
 - Personer som är 80 år eller äldre
 - Personer som är 65 år eller äldre och har dagliga omsorgsinsatser (t.ex. SÄBO, hemtjänst)
- Syfte: förstärka och förlänga skyddet så att det varar till nästa höst

Pneumokockvaccinationer

- Erbjudits av Region Skåne i många år (personer 65 år och äldre, samt medicinska riskgrupper).
- Nationellt särskilt program från sedan vintern 2022.
- Omfattar:
 - Personer det år de fyller 75 från och med 2022 (2022 de födda 1947).
 - Personer i medicinska riskgrupper från och med 2 års ålder

Influensavaccination

- "Standardvaccin" – inaktiverat subenhetsvaccin, innehåller 4 virusstammar
- "Förstärkta vaccin" – högre dos av antigenet / adjuvans (immunstärkande medel)
- De förstärkta vaccinen har erbjudits på SÄBO senaste säsongerna.
- Från och med 2024 även inom hemsjukvården
- En systematisk genomgång från ECDC (European Centre for Disease Prevention and Control) väntas innan en ev generell recommendation om användandet av förstärkta influensavaccin i Sverige.

Respiratoriskt syncytialvirus (RSV)

- Två vacciner godkändes i EU under 2023.
- Båda har användningsområdet förebyggande av allvarlig infektion med RSV hos personer 60 år och äldre
- Arexvy (GSK) adjuvanterat vaccin (=”förstärkt”).
- Abrysvo (Pfizer) (kan även användas till gravida kvinnor för att skydda spädbarnet efter förlossningen)

Rekommendation från Folkhälsomyndigheten

- Beslutades i september 2023
- Omfattar
 - Personer som är 75 år och äldre (fyller år innevarande år)
 - Personer från 60 år med:
 - Kronisk lungsjukdom/ nedsatt lungfunktion av annan anledning
 - Kronisk hjärt-kärlsjukdom
 - Kronisk lever- /njursvikt
 - Diabetes
 - Kraftigt nedsatt immunförsvar
 - Personer med skörhet som behöver hjälp med aktiviteter i dagliga livet av t.ex hemtjänst

Var står vi i en ev process för införande

- Saknas hälsoekonomisk värdering
- Rådet för nya terapier (NT-rådet)
 - Beslut 2023-09-27 om nationell samverkan
 - Yttrande till regionerna 2023-10-05: rekommendation att avvakta med att finansiera vaccination med Abrysvo och Arexvy.
 - NT-rådet har beställt en hälsoekonomisk värdering från Tandvård- och läkemedelsförmånsverket (TLV)

Bältrosvaccin

- Sjukdom orsakad av återaktiverat vattkoppsvirus efter vattkoppsinfektion tidigare i livet
- Två vacciner
 - Zostavax – levande försvagat vaccin
 - Shingrix – rekombinant, adjuvanterat vaccin
- Finns andra vacciner under utveckling

Var står vi i en ev process för införande

- NT-rådet beslutade 2017-06-07 att Shingrix ska omfattas av nationell samverkan. Regionerna rekommenderas avvakta införande av Shingrix till dess att Folkhälsomyndigheten beslutat om Shingrix ska omfattas av ett nationellt vaccinationsprogram.
- Folkhälsomyndigheten har en pågående utredning sedan 2020 (pausades pga pandemin) om vattkopps- och bältrosvaccination. Bör bli klar inom kort.
- Region Stockholm har gjort en hälsoekonomisk värdering

Framtida vaccin

- Utvecklade/breddade varianter av tidigare använda vaccin
- Vaccin mot sjukdomar som tidigare inte kunnat förebyggas med vaccin

Exempel på framtida vaccin

- Kombinationsvacciner: influensa/RS/covid-19
- Bredare covid-19-vaccin
 - Mer långvarigt och bredare skydd, slutmål ”pancoronavirusvaccin”
- Bredare pneumokockvaccin
 - Konjugerade vaccin 21-24 serotyper. På längre sikt universalvacciner?
- Bredare influensavaccin
 - Mer långvarigt och bredare skydd

Exempel på framtida vacciner

- Borreliavaccin
- Vaccin mot *Clostridium difficile*
- Vaccin mot Norovirus (vinterkräksjuka)
- På ännu längre sikt:
 - HIV
 - Herpes
 - Grupp A streptokocker

Framtida arbetssätt med vaccinationer

- Vaccinationsutredning
”Ett samordnat vaccinationsarbete”
- Life course vaccination – ett livsloppsperspektiv
 - Strategi för vaccinationsprogram ska inriktas på att skydda individer och befolkning genom hela livet
 - Målet är att skydda under hela livet med program som anpassas till individens behov utifrån situation i livet/livsstil och de sårbarheter/risker som individen kan utsättas för vad gäller infektionssjukdomar